

ALLT OM
TRÄDGÅRD gillar!

- Paradis för pollinatörer.
- Klassiskt kastanjestaket ger idyllisk inramning.
- Intensiv förödling ger rik skörd av snittblommor.

Janes senaste snittblomsodling är anlagd i bäddar av oxiderat järn, tillverkade på mått av en smed. Utanför det luftiga kastanjestaket tar de guldgula fälten vid.

Från morotsland *till blomsterhav*

Det surrar av humlor och andra pollinatörer i Jane Wittrocks trädgård. Och inte undra på det. Där det förut var grönsaksodlingar finns det nu snittblommor för alla smaker – och de älskas av både insekter och bukettköpande besökare.

Text och foto: HANNE GABEL CHRISTENSEN Översättning och textbearbetning: HELENA NETZELL
Illustration: IANN EKLUND TINBÄCK

Jane säljer både småplanter och buketter i sin lilla bod nere vid vägen. Vid huset i bakgrunden klättrar remonterande (återblommande) rosor, som också ofta får vara med i blomsterarrangemang.

Insektsbuffén är dukad! I Jane Wittrocks trädgård växer blommor av alla färger, storlekar och slag. Det känns nästan som om alla pollinerande insekter i närområdet har hittat hit till detta blomsterparadis, långt ute bland guldgula fält på den danska landsbygden.

Men det är inte bara insekterna som uppskattar Janes numera ordentligt blommande trädgård. Dels plockar Jane själv in massor av buketter under hela sommaren. Dels säljer hon av sitt överflöd till förbipasserande kunder i en liten bod som hon ställt upp vid vägen.

- Många säger att de inte har hjärta att plocka av blommorna som de odlar, men då ska man veta att det inte kommer så många fler heller, säger Jane. För att blommorna ska komma tillbaka måste man fortsätta klippa av dem. På så sätt kan man faktiskt odla rätt mycket på en liten yta. Man kommer långt med en liten odlingslåda om man plockar ofta och byter sorter allt eftersom de blommar över.

Jane talar av egen erfarenhet, för det är just så hon sköter sina snittblomsodlingar. Förutom ettåriga sorter har hon en stor mängd rosor och perenner. Det var för bara några år sedan som hon fann den stora kärleken i form av att odla snittblommor. Inspirationen kom både från danska trädgårdsprofiler som Camilla Plum och Claus Dalby, men också från alla småskaliga, ekologiska blomsterbönder i Storbritannien och USA som hon följer på Instagram.

Blommorna har fått ta över

Successivt började Jane göra förändringar på tomten. Från att ha varit en högst funktionell trädgård med gräsmatta, rabatter, hönshus, växthus, fruktträdgård och köksträdgård blev den nu mer och mer romantisk till uttrycket. Flera av de ursprungliga delarna finns visserligen fortfarande kvar men grönsaksodlingen har tonats ner till förmån för vackra blommor. Nu har Jane tre planteringar för snitt och

Trädgårdsfakta

Här bor: Jane Wittrock med maken Kenneth och sonen Mads, 17 år.

Var: I Store Fuglede på Sjælland, cirka sex mil väster om Köpenhamn.

Yta: 2 200 kvadratmeter.

Läge: Plan tomt.

Jordmån: Vanlig trädgårdsjord som bearbetats med kompost och hönsgödsel.

Drömmer om: "Jag har arrangerat några blomworkshops i trädgården redan och skulle gärna hålla i flera framöver."

Instagram: @janehornbll.

1. Orangeriet är favoritplatsen för Jane när hon binder buketter. **2.** En liten skulptur omgiven av ros, fingerborgsblomma och kungsljus 'Southern Charm'. **3.** Romantik deluxe! Vit och blå riddarsporre, blå mjölk-klocka, vit och vinröd borstnejlika, slöjsilja, åkervädd och vit ros 'Guirlande d'Amour' i en vacker, grön vas. **4.** id växthuset trivs rosor och fläder. Drivbänken har Jane byggt av gamla fönster.

1.

2.

3.

4.

Orangeriet är inrett med gamla, skönt slitna möbler. På stegen torkar knippen av ranunkler som ska användas i kransar.

Luktärt, lejongap, aster och lövkoja frodas i odlingsbäddarna framför orangeriet.

”Jag börjar så inomhus i februari. Lite senare använder jag även orangeriet och växthuset, även om det inte är uppvärmt där. Det blir tusentals plantor, så jag behöver all yta jag kan få.”

→ den senaste - och största - anlades 2020. Dessutom har hon flera blomsterbäddar på framsidan av huset och ett alldeles nytt orangeri.

- Det är egentligen ett gammalt murat garage som vi har byggt om med kärnvirke från ett växthus som skulle rivras, säger Jane.

Familjen använder orangeriet året runt, men framför allt är det Jane som är där, försör och binder kransar och andra dekorationer.

För att fylla alla odlingsbäddar krävs det ordentligt med blommor, särskilt eftersom Jane byter ut de sorter som blommat färdigt för säsongen i omgångar. Bortsett från de växter som självsår sig, som **vallmo**, driver hon i stort sett upp alla plantor själv.

- Jag använder mig så mycket som möjligt av egna fröer, säger hon. Jag skördar dem, låter dem torka och förvarar dem sedan frostfritt i papperspåsar tills det är dags för sådd.

Även de många dahliaknölarna tas till vara. De 25-30 olika sorterna grävs upp på

hösten och förvaras oåtkomligt för eventuella minusgrader.

Varje år kompletterar Jane också med nya växter. Lökarna som ska sättas på hösten beställer hon redan i början av sommaren och värfröerna under höst och vinter. Försådden sker sedan i flera etapper för att bli hanterbar.

- Jag börjar så inomhus i februari. Lite senare använder jag även orangeriet och växthuset, även om det inte är uppvärmt där, säger Jane. Det blir tusentals plantor, så jag behöver all yta jag kan få.

Jordpress en bra hjälp

Som odlingskärl har hon sållådor och pluggbrätten. Hon använder sig också av en så kallad jordpress eller ”soil blocker”. Det är ett redskap som pressar ihop jorden till små kvadrater med hål för ett frö på toppen. Det är ett smart - och miljövänligt - sätt att förså. Allt som krävs är en bricka att ställa under dem.

- Det är bra för då slipper jag använda så många plastkrukor, säger Jane. Sädderna →

Den romantiska känslan går igen i de sirliga, gamla kafémöblerna.

1.

2.

3.

4.

1. Sommarriddarsporre 'White King'. 2. Bukett med engelska rosor, luktärt och dill. 3. Kungsljus 'Southern Charm'. 4. Ros och riddarsporre 'King Arthur'.

”Skulle det råka bli för många plantor av samma sort ställer Jane bara ut dem till försäljning i boden nere vid vägen.”

→ tar heller inte så mycket plats. Jordkrukorna får stå i fönstret i februari och mars och sedan bär jag ut dem till växthuset.

Växthuset är också praktiskt för att odla ranunkler, som dras upp från rotknölar. Jane sätter knölarne där inne i februari och planterar sedan ut dem i mars, täckta med värmande fiberduk i början och vid köldknäppar. Skulle det råka bli för många plantor av samma sort ställer Jane bara ut dem till försäljning i boden nere vid vägen.

Blomning från vår till höst

Tack vare alla förberedelser blommar det riktigt ordentligt hos Jane redan tidigt på våren. Först ut är dels bland annat sibirisk vallmo och akleja. Dels olika slags narcisser och tulpaner, som tillsammans med ranunkler har blivit något av vårens signaturväxter hos Jane. Hon sätter både sorter som slår ut tidigt och sådana som blommar senare. Tulpaner säljer hon ofta i boden, både i form av vanliga buketter och som buntar med löken fortfarande kvar.

Eftersom tulpanerna inte får stå kvar i bäddarna och vissna ner (vilket låter näringen gå tillbaka ner i löken) kan de inte heller blomma om nästa år. Därför är det ingen idé att spara dessa lökar och Jane slänger resterna på komposten innan hon fyller bäddarna med nästa omgång växter.

Efter vårbloomingen kommer försommaren med bland annat fingerborgsblomma, borstnejlika, luktärt, veronika och lövkoja. Särskilt många olika varianter har riddarsporre och rosenskära. Alltsammans omges av blommande rosenbuskar.

På sensommaren är det dags för zinnia, solros och dahlia och de blommar alla ofta ända fram tills frosten kommer.

Sedan är säsongen över. Jane gräver då upp de knölar som ska skyddas och förbereder odlingsbäddarna inför vintern. Därefter får hon själv en välbehövlig paus. Föga förvånande ägnar hon den åt att läsa trädgårdsböcker och planera nästa säsong, innan det är dags att beställa vårens nya fröer igen. ●

Utanför orangeriet finns en liten, stensatt uteplats och ännu ett hav av blommor. Här växer bland annat kungsljus, pion och ros. Utanför staketet djuplila vallmo.

Loppisfyndade glasflaskor och kannor blir vackra kärl till Janes buketter i orangeriet.

Kom och köp! Buketter med lövkoja, matt-ram, röllika och fröställningar av grekvädd går snart åt.

Den lite äldre snittblomsträdgården matchar den nyare, med gångar med finkornigt grus och kastanjestaket.

Utanför växthuset frodas bland annat den vita, flockblommiga perennen flodsilja, som är fin i buketter.

Janes snittblomstips

- Byt ut de ettåriga sommarblommor som blommat över, allt eftersom säsongen går. På det sättet kan du byta utseende totalt på en rabatt även om du bara har en liten odlingsyta.
- Fördla i flera omgångar under vår och försommar så har du hela tiden nya växter färdiga för utplantering.
- Ett växthus är praktiskt till små, fördlade planter som inte är alltför köldkänsliga. Att ställa dem i växthus härdar dem inför utelivet och ger plats för nya sådder inomhus.
- Lägg en skyddande fiberduk över blommor, som **ranunkler**, som du planterar ut tidigt. Täck dem gärna både i början och senare om det skulle bli kallt plötsligt.
- Plantera tätt. Det håller ogräset borta och gör att du utnyttjar platsen optimalt.
- Klipp regelbundet bort överblommat så kommer det snart fler knoppar.
- Skörda fröer från egna växter. Det spar du mycket pengar på!

Den engelska rosen 'Giardina', till höger, blommar hela sommaren.

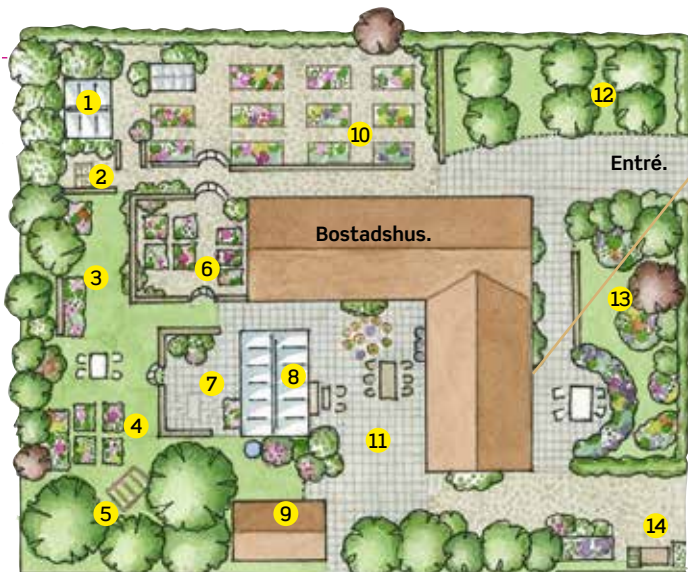
Jane slår in sina buketter vackert i papper, innan hon ställer dem i trälådor i boden.

Tidiga blomfavoriter hos Jane

Perenners härdighet anges med A-D, se sidan XX.

- ✿ **Flodsilja** *Cenolophium denudatum*, C.
- ✿ **Grekvädd** *Knautia macedonica*, C.
- ✿ **Gurkört** *Borago officinalis*, ettårig*.
- ✿ **Kungsljus** *Verbascum 'Southern Charm'*, C.
- ✿ **Luktärt** *Lathyrus odoratus*, ettårig*.
- ✿ **Lövkoja** *Matthiola incana*, ettårig*.
- ✿ **Mattram** *Tanacetum parthenium*, A.
- ✿ **Opievallmo** *Papaver somniferum*, ettårig*.
- ✿ **Pion** *Paeonia*, B.
- ✿ **Riddarsporre** *Delphinium*, B.
- ✿ **Ros**, *Rosa 'Olivia Rose'*, zon 4.
- ✿ 'The Generous Gardener', zon 3.
- ✿ 'Uetersener Klosterrose', zon 3,
- ✿ 'William Morris', zon 4.
- ✿ **Röllika** *Achillea millefolium*, A.
- *odlas som ettårig i Sverige.
- ✿ Finns på bild i reportaget.

Yta: 1 100 kvm.
Zon: 1.

Blommor åt alla väderstreck

1. Växthus. 2. Kompost. 3. Rabatter. 4. Snittblomsbäddar. 5. Mobilt höns hus.
6. Snittblomsbäddar och rosenbågar. 7. Uteplats. 8. Orangeri. 9. Höns hus.
10. Snittblomsbäddar. 11. Innergård. 12. Frukträdgård. 13. Rabatter. 14. Vedbod.